

Igor Szymański

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Recenzja książki Andrzeja Szczeklika *Nieśmiertelność. Prometejski sen medycyny* (Znak, Kraków 2012, 176 s., ISBN 978-83-240-2235-9)

Review of the book of Andrzej Szczekliak
Nieśmiertelność. Prometejski sen medycyny

W bogatym dorobku literatury polskiej można odnaleźć niejako testament wybitnego polskiego profesora medycyny, pisarza i filozofa – Andrzeja Szczeklika. Książka *Nieśmiertelność. Prometejski sen medycyny* została po raz pierwszy wydana przez Wydawnictwo ZNAK w 2012 roku, dwa miesiące po śmierci autora. Tytuł niezaprzeczalnie przykuwa uwagę i skłania do dalszych rozważań, jednak kiedy się głębiej zastanowić, wzbudza niepokój i niepewność. Czytelnik zanurzony w refleksji nad postępowaniem medycyny pochyla się nad wydłużającym się ludzkim życiem, ale jest też świadkiem jego kruchości. Nieśmiertelność wiąże się z wielkimi nadziejami i emocjami. Autor opisuje ludzkie pragnienie nie tylko z perspektywy odbiorcy literackiego wyobrażenia, lecz także nawiązuje do pojęć filozoficznych, religijnych oraz do fundamentów medycyny.

Autor niejako prowadzi czytelnika za rękę w podróży przez życie, od samego początku świata aż po nieuchwytną, utopijną wieczność. Podążając za autorem, niejednokrotnie dzielącym się

osobistymi doświadczeniami, czytelnik zastanawia się nie tylko nad zagadnieniem nieśmiertelności, lecz przede wszystkim poznaje samego autora, który tak jak dobry przyjaciel pomaga mu wejść w głąb siebie. Z tych rozważań wyłania się myśl, iż wspomniana nieśmiertelność nie jest tylko literacką, niemożliwą do spełnienia ideą, stawiającą człowieka na równi z bogami, ale także niespełnionym marzeniem wielkiego naukowca i humanisty.

Podsumowując swoje rozważania, autor wskazuje, że w codziennej pracy lekarze są daleko od fascynacji i zachwytu. W praktyce skupiają się głównie na rozpoznaniu podłoża choroby, usmierzeniu bólu i wyborze najlepszej terapii. Najmniej uwagi poświęcają zrozumieniu chorego i okiełznaniu lęku, który niezmiennie od tysięcy lat towarzyszy pacjentowi w procesie choroby i umierania. Ta degradacja moralności i znieczulica jest swojego rodzaju chorobą drążącą współczesną medycynę i powodem, dla którego jej ojciec Hipokrates nie rozpoznałby w nas swoich uczniów.

Adres do korespondencji / Address for correspondence author: igor.szymanski@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4598-5224>

Licencja/License: CC BY 4.0

Może się wydawać, że w zawód lekarza nieodłącznie wpisane jest głębokie rozczarowanie, a każda próba walki ze śmiercią i zapomnieniem jest w dalszej perspektywie skazana na niepowodzenie. Należy jednak pamiętać o doświadczanej radości i wdzięczności, żeby przez napotymane przeszkody nie stracić iskry nadziei i wiary, że nasza praca ma pełen sens i zmierza w kierunku

tytułowego „snu o nieśmiertelności”. A. Szczeklik na ostatniej stronie książki zadaje pytanie: „Dokąd nas ten mit prometejski, śniony przez medycynę, doprowadzi?”. Czy nie zbłądzimy na drodze do poszukiwania prawdy i nie stracimy z oczu ludzkiego wymiaru samych siebie? Po lekturze te pytania pozostaną w naszej świadomości, być może całe życie czekając odpowiedzi.